

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
จังหวัดสตูล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

“สตูล โปร่งใส สตูลใสสะอาด”

สำนักงานจังหวัดสตูล
กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล
โทร ๐ ๓/๔๓/๑ ๑๐๕๕

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
จังหวัดสตูล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

.....

๑. ความเป็นมา

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ได้มุ่งให้ส่วนราชการใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับเครื่องมือวัดเกี่ยวกับคุณธรรม ความโปร่งใส และการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐจากทั้งในประเทศและต่างประเทศร่วมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนระบบการประเมิน ซึ่งครอบคลุมประเด็นการประเมินเรื่องการจัดการและบริหารความเสี่ยงการทุจริต ด้วย ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดว่า การจัดการความเสี่ยงการทุจริตจะต้องเป็นการดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดง ถึงการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน และจะต้องเป็นข้อมูลภายใน ปีที่ประเมิน

๑.๒ การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชัน เนื่องจากเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ของส่วนรวมและทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการและความเป็นธรรมในสังคม การปฏิบัติงานพิธีผลประโยชน์ทับซ้อนจึงส่งผลกระทบต่อปัญหาการทุจริตประทุติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาล และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจังหวัด

๑.๓ เกณฑ์การประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) จึงได้มีการประเมิน ในด้านการต่อต้านการทุจริตในองค์กร เกี่ยวกับการดำเนินงาน เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน ให้มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อกำหนด มาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาการกระทำ ผิดวินัย ของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย และให้นำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้ มากำหนดเป็นมาตรการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของจังหวัด

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ทั้งนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานหรือผู้บริหาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้น รับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึง ผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ

ทั้งในหน่วยงาน ราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้อง หรือที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักผลเสียจึงเกิดขึ้นกับจังหวัด การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

๒.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจาก การปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

● **ประเภทของความเสี่ยง** แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑) **ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมทางการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ หรือแผนงาน และนโยบายในการบริหารงาน

๒) **ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณการเงินที่ใช้ในการดำเนินการโครงการนั้นๆ

๓) **ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุก ๆ ขั้นตอนโดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรในการปฏิบัติงาน

๔) **ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) หรือ (Event Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

● **สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง** อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) **ปัจจัยภายใน** เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึงและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับ ของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) **ปัจจัยภายนอก** เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือ สภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกัน ของผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ของจังหวัดสตูล ในครั้งนี้ ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกันยับยั้งการทุจริตหรือ ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤตินิยมชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการปฏิบัติราชการและผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ
๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความมีคุณธรรมความมีจริยธรรม
๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

จังหวัดสตูล ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรืออาจเกิดการทุจริตและประพฤตินิยมชอบในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของจังหวัดสตูลและกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาดังกล่าว โดยใช้แหล่งข้อมูลจากส่วนราชการประจำจังหวัดสตูล จำนวน ๓๓ ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายในจังหวัดสตูล และศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสตูล

การรายงานผลการตรวจสอบภายในภาพรวมของจังหวัดสตูล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่	ประเด็นตรวจพบ	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
๑	การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ ไม่ครบถ้วน	๑๕ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๑๐ หน่วยงาน

การร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่	ประเด็นตรวจพบ	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
๑	กล่าวโทษเจ้าหน้าที่	๑๓ เรื่อง	๑๙ เรื่อง	๒๐ เรื่อง

๓. สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

จังหวัดสตูล กำหนดพฤติกรรมที่นำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ ดังนี้

๑. การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ ไม่ครบถ้วน
๒. การใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์เชิงอุปถัมภ์

๓.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

● เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่เกิดจากความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	โอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดขึ้นบ้าง
๒	น้อย	โอกาสเกิดขึ้นน้อย
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดขึ้นยาก

● เกณฑ์มาตรฐานระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ
๕	สูงมาก
๔	สูง
๓	ปานกลาง
๒	น้อย
๑	น้อยมาก

๓.๒ การประเมินความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง คือ การแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) และนำมาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง ดังนี้

● เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	การแสดงผล	มาตรการกำหนด
๔	สูงมาก	๑๕ - ๒๕		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง
๓	เสี่ยงสูง	๙ - ๑๔		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง และมีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๒	ปานกลาง	๔ - ๘		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปสู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้
๑	ต่ำ	๑ - ๓		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมเพื่อให้เกิดขึ้น

● ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการผลประโยชน์ทับซ้อน จังหวัดสตูล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ความเสี่ยงลำดับ
๑	การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ ไม่ครบถ้วน	๒	๔	๘	(๑)
๒	การใช้อำนาจหน้าที่เอื้อผลประโยชน์ให้ตนเอง พวกพ้อง เครือญาติ	๑	๓	๓	(๒)

๔. แนวทางจัดการความเสี่ยงประโยชน์ทับซ้อน

๔.๑ กำหนดมาตรการการเสริมสร้างวัฒนธรรมจังหวัดสตูล “สุจริต โปร่งใส สตูลใสสะอาด” เพื่อกำกับดูแลให้การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและบุคลากรของส่วนราชการในจังหวัดสตูลเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ/ข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด ไม่เรียกรับผลประโยชน์ ไม่ใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ตนเอง พวกพ้อง เครือญาติ และให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ การใช้อำนาจหน้าที่เอื้อผลประโยชน์เชิงอุปถัมภ์

๔.๒ กำหนดนโยบายการต่อต้านการรับสินบน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในการงดรับของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใด โดยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับของจังหวัดสตูล ต้องไม่เรียกรับผลประโยชน์ ไม่เอื้อประโยชน์ให้ตนเอง พวกพ้อง เครือญาติ และคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชนเป็นสำคัญ

๕. ข้อเสนอ

เพื่อให้การจัดการความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดผลเป็นรูปธรรม จึงควรกำหนดมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการ และบุคลากรจังหวัดสตูล ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

.....